

Vzdělávací obor: **Hudební, taneční a dramatická výchova**

Očekávaný výsledek učení: UAK-HTD-002-ZV9-006

Oceňuje díky zkušenostem získaným z poslechových činností kvalitu a přínos hudebního díla.

Popis úrovně **Splněno**

- Dokáže soustředěně a citlivě vnímat poslouchané dílo na základě učitelovy motivace.
- Je schopný rozlišit výrazné hudební znaky ve znějící hudbě (tempo, rytmus, dynamiku, kontrasty, gradace, výrazové prostředky).
- Orientuje se ve formální struktuře poslouchané skladby či písně a dokáže pod vedením učitele rozpoznat hudební myšlenky.
- Při poslechu oceňuje interpretační vklad, hledá jeho kvality a přínos.
- Slovně vyjádří vlastní názor na poslouchanou skladbu na základě svých individuálních hudebních znalostí a zkušeností, zaujme kritický postoj k danému dílu.
- Dokáže vnímat umělecké hodnoty díla napříč všemi styly a žánry, přemýšlí o významu poslouchané hudby, o jejím textovém, dobovém poselství, uvědomuje si proměnu v roli posluchače (zvláště u nonartificiální hudby).
- Pojmenuje svůj vztah k hudbě a k její umělecké hodnotě, posiluje estetické vnímání.
- Zhodnotí vyzkoušené role v poslechových činnostech a projeví své preference.

Rap na barokní hudbu

Autorka materiálu: Marie Sommerová

Anotace

Rap je hudební žánr, ve kterém interpret v rytmizované podobě přednáší svůj text na pozadí hudby. Hudba bývá často v opakujících se smyčkách, přičemž je u ní zásadní tzv. beat, pravidelná úderová pulzace. V ilustrativní aktivitě si žáci zkusí propojovat tento ryze současný hudební prostředek s barokní hudbou. Vlastní tvůrčí činnost žáka je motivací k výběru a soustředěnému poslechu výchozího hudebního díla, které zároveň žáci propojují s hudebními prostředky blízkými současné mladé generaci. K hudebním prezentacím vytvářejí žáci vlastní texty. Učí se prostřednictvím propojení hudby a slova vyjádřit vlastní témata – zasazují tak tvorbu do širšího rámce, který dává jejich tvorbě hlubší smysl, propojuje ji s jejich vlastní zkušeností.

Zadání pro žáky

Žáci se rozdělí do skupin (2–5 žáků v jedné skupině). Pro úkol stačí mít jeden mobilní telefon ve skupině či podle potřeby.

Zadání 1

Žáci dostanou jmenný seznam tří barokních skladatelů: J. S. Bach, A. Vivaldi, G. F. Händel. Zvolí si, kterému skladateli se budou dále věnovat. Od vybraného skladatele si pustí jakékoli ukázky skladeb z YouTube. Vyberou jednu z nich a tu si pozorně poslechnou. Pro splnění úkolu budou potřebovat max. minutu ze skladby.

Experimenty: Mohou tuto ukázku zrychlit či zpomalit díky funkci na YouTube kanálu. Je to možná volba, kterou se svobodně rozhodnou využít, či nikoli.

Do této ukázky jeden či více žáků vymyslí beat – tzn. najdou si jakékoli způsoby, jak zvukově vytvořit bicí (mohou použít perkusní Orffovy nástroje, nehudební předměty nebo hru na tělo).

Zadání 2

Na tuto ukázku vytvoří text, který bude jeden nebo více žáků ve finále rapovat. Žáci mohou zvolit jakékoli téma, přičemž u rapperů se nejvíce cení osobitá témata. Žáci mohou používat hovorová slova (vyhýbají se pouze vulgarismům). Text se může rýmovat, ale nikoli pravidelně. Postačí např. 2–4 rýmy v průběhu celého textu. Občasné využití rýmu v rapu může podpořit jeho uměleckou kvalitu.

Žáci ve skupinkách nakonec přednesou svůj výsledek: puštěná max. minutová hudební ukázka, rapování, beat. Před svým vystoupením píseň uvedou jejím názvem.

Po jednotlivých prezentacích si žáci poskytují **vzájemnou zpětnou vazbu**, při níž se vztahují zejména k těmto kritériím a otázkám:

Kritéria:

- ✓ originalnost textu vytvořeného ve skupině, jeho obsah, zároveň způsob rytmizování textu do rytmu (beatu), interpretace textu – jeho emotivní zabarvení vzhledem k obsahu, intonace;
- ✓ beat a jeho interpretace – kreativita vytvořeného beatu v rytmech, jeho tempo – zda tempo žák (žáci) drží spolu s hudební ukázkou, zda beat podporuje hudební celek a dělá dojem kompatibility;
- ✓ spolupráce mezi těmi, kdo rapují, a těmi, kdo dělají beat, do jaké míry je přesvědčivý rytmus obou složek společně, zda se vzájemně tyto dvě složky podporují, či rozcházejí.

Možné otázky:

Nakolik se skupině podařilo propojit původní skladbu, rapovou rytmizaci a text? Jaký zážitek to přineslo vám, posluchačům – divákům? Vnímali jste více hudbu nebo text nebo vše ve vzájemné jednotě?

Jak kreativní byl beat? Co jiného posluchači – divákovi přináší to, že je živý, nikoli vytvořený digitálně?

Zaujalo vás téma textu? Pokud ano, čím?

Byl text lyrický, epický nebo lyricko-epický? Podložte své tvrzení argumenty.

V jakém vztahu byl text a hudba? Zkuste to vlastními slovy popsat.

Umíte si představit, že by ukázka měla potenciál pro vznik písně nebo alba? Co byste v takovém případě skupině doporučili? Co byste chtěli ocenit na prezentaci skupiny?

Závěrečná reflexe po všech prezentacích: Jak se cítili ve skupině při tvůrčí činnosti? Co každému šlo nejlíp – skládání textu, výběr hudby, vytváření beatu? Jak se cítili při vystoupení? Jak hodnotí zpětnou vazbu, kterou na jejich prezentaci poskytli spolužáci?

Ukázky pro inspiraci:

Ukázka1:

Původní hudba: J. S. Bach Air / Interpret rapu: Sweetbox

Originál: <https://www.youtube.com/watch?v=rrVDATvUitA>

Sample: <https://www.youtube.com/watch?v=RA1ddQOO5Dw>

Ukázka2:

Hudba ze seriálu Ironside / Interpret rapu: MF DOOM

Originál: <https://www.youtube.com/shorts/mJCGixubhSo>

Sample: <https://www.youtube.com/watch?v=gSJeHDlhYIs>

Jak vznikl beat: <https://www.youtube.com/watch?v=CinvG74n3uA>

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK kulturní Kulturní identita a rozmanitost KKT-IDR-000-ZV9-001	<i>Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.</i>	- zadávám úkoly, při nichž žáci srovnávají projevy umění a kultury v různých historických obdobích a vedu žáky k hledání jejich významu pro současné umění a kulturu
KK k učení Smysl a cíl učení, celoživotní učení KKU-SMU-000-ZV9-001	<i>Uvědomuje si důležitost celoživotního charakteru učení.</i>	- vytvářím dynamické a interaktivní učební aktivity, které stimulují zvědavost a aktivní účast žáků - vedu žáky ke vzájemnému hodnocení pokroku v učení (vrstevnické hodnocení) na základě jim srozumitelných kritérií, a to za předpokladu, že se při tom daří zachovávat bezpečné prostředí - propojuji výuku se zkušeností žáků a zprostředkovávám jim smysl vyučovaného obsahu (proč se konkrétní obsah či kompetenci učí)

Vazba na základní gramotnosti

Název ZG Složka ZG Kód OVU	Znění OVU	Komponenty a vzdělávací strategie
ZG čtenářská a pisatelská Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství ZGC-VZT-000-ZV9-001	<i>Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.</i>	Komponenta: psaní pro prožitky a sebevyjádření: - propojuji žákovu slovesnou tvorbu s jinými prostředky tvůrčího vyjádření - nabízím takové aktivity, díky nimž žák uplatňuje a vyjadřuje hlubší prožitky a zkušenosti, uvědomuje si nové souvislosti - nabízím takové slovesné tvořivé aktivity, při nichž žák používá takovou stavbu textu a prostředky, které co nejlépe slouží záměru jeho sdělení (např. výstižná a přesná pojmenování, uspořádaný slovosled, členění textu)

Popis ověřování

Žák:

- se zapojuje do práce ve skupině;
- podílí se na tvorbě a prezentaci výsledného tvaru;
- používá strategie formativní zpětné vazby: respektuje kritéria, používá popisný jazyk, formuluje ocenění, argumentuje svá tvrzení, možnosti změn, respektuje partnery v komunikaci, vyjadřuje odůvodněnou úctu k tvorbě jiných apod.;
- pojmenovává, nakolik bylo pro něj významné propojit hudbu historicky vzdálenou a současné hudební prostředky a témata;
- pojmenuje význam tvůrčí spolupráce a některý z přínosů vzájemného vrstevnického učení, v případě potřeby (re)formuluje nebo potvrzuje pravidla pro vytváření bezpečného prostředí pro vzájemnou zpětnou vazbu.